

FARMINFIN

Farming concepts and innovative
funding/financing

PŘÍPADOVÁ STUDIE

Martin Rosenbaum

ÚVOD

Farma Lukava je malá agroekologická rodinná farma na severu Čech, kterou vlastní Jana a Martin Rosenbaumovi. Jejich hlavní činností je pěstování bio zeleniny s využitím koňské síly. Kromě koní chovají i nosnice. Jejich cílem je zodpovědný přístup k přírodě s důrazem na vysokou kvalitu jejich produktů. Propagují komunitou podporované zemědělství a využití koní v zemědělské praxi. Ve spolupráci s dalšími partnery se věnují vzdělávacím, sociálním a dalším aktivitám, které financují také pomocí crowdfundingu.

1. OSOBNÍ ÚDAJE FARMÁŘE

- ▶ **Jméno:** Martin Rosenbaum.
- ▶ **Rok narození:** 1976.
- ▶ **Pohlaví:** Muž.
- ▶ **Vzdělání:** Martin získal inženýrský titul v oboru zemědělství na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Pro jeho budoucí farmaření se inspiroval během různých studentských stáží na zahraničních farmách (v Kanadě, na Novém Zélandu). Podílel se také na evropském projektu Bond, který se zaměřuje na úlohu zemědělců a dalších správců zemědělské půdy v environmentální a ekonomické udržitelnosti.

- ▶ **Zaměstnání:** Farmář.

2. INFORMACE O FARMĚ

- ▶ **Umístění farmy:** Jindřichovice pod Smrkem 198, Jindřichovice pod Smrkem 463 65.
- ▶ **Rozloha farmy v ha:** 39 ha.
- ▶ **Popis farmy:** Asi před 15 lety se Martin a Jana Rosenbaumovi přestěhovali na sever České republiky, aby začali svůj život na farmě. Zpočátku se zaměřovali na chov ovcí s produkcí masa a mléčných výrobků, které byly zpracovávány ve vlastní malé faremní sýrárně.

V roce 2017 ale farmáři museli opustit původní umístění a zaměření farmy se na novém místě posunulo směrem k pěstování bio zeleniny s moderním využitím koní. Kromě koní chovají i nosnice. Hlavní prodejní kanál farmy je prostřednictvím komunitou podporovaného zemědělství, což znamená prodej přímo koncovému zákazníkovi, bez dlouhých distribučních řetězců. Jana a Martin jsou na farmě jedinými pracovníky na plný úvazek, vždy však mají pomoc svých pěti dětí.

Jelikož by chtěli své zkušenosti předat dalším lidem se zájmem o zemědělství, poskytují Jana a Martin na jejich farmě dlouhodobé stáže. Stážisté proto představují další pracovní sílu na farmě. Kromě rostlinné a živočišné výroby vykonávají řadu dalších aktivit a spolupracují s ostatními zemědělci, různými nevládními organizacemi, profesory a dalšími partnery. Organizují také akce pro místní komunitu, přátele, podílníky jejich komunitou podporovaného zemědělství a širokou veřejnost.

3. FINANCOVÁNÍ A PŘÍSTUP K FINANCÍM

Po různých zkušenostech s farmářskými trhy, prodejem produktů ze dvora, dodávkami do ekologických obchodů a dalšími formami prodeje se rozhodli připojit ke komunitou podporovanému zemědělství a prodávat své produkty podílníkům jejich skupiny. Nyní považují tento prodejní kanál za nejlepší způsob distribuce své produkce. V budoucnu by chtěli zvýšit počet svých podílníků.

Celková finanční situace farmy je v současné době stabilní.

Spolu se dvěma nevládními organizacemi staví nové vzdělávací centrum s názvem „Konipas“. Tento projekt by měl v budoucnu propojit produktivní ekologickou farmu s moderním využitím koňské síly a školicím střediskem pro začínající ekozemědělce. Prostřednictvím crowdfundingové kampaně shromáždili peníze, které byly použity na nákup maringotky pro ubytování stážistů.

Část zemědělské půdy byla prodána a následně dlouhodobě pronajata od spolupracující neziskové organizace „Nadace pro půdu“ a získané prostředky byly znovu investovány do založení vzdělávacího centra. Součástí nájemní smlouvy s nadací je právo pokračovat v obhospodařování pronajaté půdy – zemědělci tak získali další finanční prostředky na jiné činnosti a zároveň si ponechali prostor pro uskutečňování svých zemědělských aktivit.

Jelikož by na farmě chtěli vytvořit také místo pro lidi se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním, začlenění sociální práce by mělo být v budoucnu dalším důležitým aspektem farmy.

„Měli byste se snažit o přímý kontakt se svými zákazníky. Finanční udržitelnost vidíme v úzkém spojení s lidmi, ve sdílení výhod a rizik a v solidaritě.“

4. VZDĚLÁVACÍ POTŘEBY A ZÁVĚR

► **Zkušenosti ze vzdělávání a mezery:** Jedním z nejdůležitějších aspektů řízení takové farmy je schopnost spolupracovat s ostatními a ochota mluvit s lidmi. V procesu obnovení farmy na novém místě byla velmi cenná spolupráce s dalšími organizacemi se stejnými cíli – udržitelné hospodaření s půdou, ekologická produkce kvalitních potravin a ekologická a environmentální výchova. Všechny jejich aktivity jsou spojeny s lidmi, komunikací, sdílením a učením.

Spolu s dalším rozvojem farmy by mohlo být užitečné zejména školení v oblasti finančních a lidských zdrojů.

► **Závěrečné úvahy:** Jako malá firma se Jana a Martin neustále potýkají s nedostatkem finančních prostředků potřebných pro investice, což platí také pro předinvestiční fázi dotací z Programu rozvoje venkova, které jsou pro ně z tohoto důvodu nedosažitelné. V průběhu let získali různé bezúročné půjčky od Spolku chovatelů ovcí a koz České republiky r.s., kde byli členy, Svazu ekologických zemědělců PRO-BIO a kolegů zemědělců spolufinancování do jejich sýrárny. I když jim získané finance mohly pomoci pokrýt jednotlivé položky, vždy šlo pouze o dílčí částky (kolem 100 000 Kč).

Velkou výzvou byl přístup k půdě a následná finanční nejistota, kterou částečně pomohla překonat spolupráce se spřátelenou nevládní organizací, která jim poskytla jak finance, tak půdu pro zemědělské aktivity za férových podmínek.

Komunitou podporované zemědělství jim zajišťuje bezpečný příjem a také šetří čas. V budoucnu plánují rozšíření své členské základny.

Jelikož se metoda crowdfundingu ukázala jako účinná a je pravděpodobně také jediným způsobem, který by mohl být použit k financování jejich projektu vzdělávací farmy, plánují shánět podobným způsobem další příspěvky.

PROJEKTOVÍ PARTNEŘI

**HOF UND
LEBEN**

Hof Und Leben (HuL), Německo
www.hofundleben.de

On Projects Advising (OnP), Španělsko
www.onprojects.es

Folkuniversitetet (FU), Švédsko
www.folkuniversitetet.se

Agricoltura E' Vita (AéV), Itálie
www.agricolturavita.it

Asociace soukromého zemědělství ČR
The Association of Private Farming of Czech Republic (APF CR),
Česká republika
www.asz.cz

Union de agricultores y ganaderos - jóvenes agricultores de Jaén (COAG-Jaén), Španělsko
www.coagjaen.es

Sociální media

Facebook: [@farminfin](https://www.facebook.com/farminfin)
Twitter: [@farminfin](https://twitter.com/farminfin)

Webové stránky projektu

www.farminfin.eu

PROJEKTOVÝ KOORDINÁTOR

The European Council of Young Farmers (CEJA), Belgie
www.ceja.eu

Spolufinancováno z programu Evropské unie Erasmus+

Financováno Evropskou unií. Podpora Evropské komise při tvorbě této publikace nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autorů, a Komise nemůže být zodpovědná za jakékoliv využití informací obsažených v této publikaci.
Projekt č: 2019-1-BE01-KA202-050397